

2.2.2.6. Pensament centrat en els detalls (PD)

CARACTERÍSTIQUES	DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT
1. Frith (1989) va encunyar el terme coherència central per a referir-se la tendència que mostren la majoria de les persones a processar la informació dins d'un context global de significat. Enfront d'aquesta tendència, s'ha descrit que les persones amb TEA, mostren un estil cognitiu dominat per un processament centrat en els detalls, en el qual capten i retenen els detalls a costa d'un significat global i contextualitzat. Aquesta tendència a la percepció centrada en les parts en compte de fer-ho en el tot, podria estar en la base d'alguns dels comportaments i comentaris idiosincràtics que observem en les persones amb TEA: "Treballant la comprensió d'emocions amb Xavi, estàvem veient distints dibuixos en què els personatges mostraven determinats sentiments, fàcils d'identificar tant per les seues expressions facials com per les claus contextuais: un xiquet somrient perquè tenia un regal, una xiqueta enfadada perquè se li havia trencat la nina, o una xiqueta plorant perquè havia caigut de la bicicleta. Quan es va preguntar a Xavi que com estava la xiqueta que plorava, va respondre adequadament que estava trista i que plorava, però quan se li preguntà per l'origen o la causa d'aquest sentiment, Xavi va respondre per a la nostra sorpresa: "està trista perquè té dues lletres als genolls». Efectivament els arraps que la xiqueta tenia dibuixats als genolls pareixien enes, però no en aquell context (una bicicleta tirada a terra, al seu costat, els genolls rojos, l'expressió de dolor, etc.)"	IMPLICACIONS SOBRE LA COMPREENSIÓ DE LES ACTIVITATS I ELS MATERIALS ESCOLARS (Dificultat) 45. Dificultat per a captar el sentit global del significat. (Barrera) 45. A l'escola es posa l'èmfasi en els aprenentatges conceptuals, en el raonament abstracte, mentre l'alumnat amb TEA centra la seua atenció en els detalls i en els fets concrets. Els llibres, les fitxes, els racons, els projectes, solen tindre quantitat de detalls, d'estímul que ofereixen informació al voltant d'un tema o concepte. L'alumnat TEA es queda en un detall, sense arribar al concepte, i possiblement no és ni tan sols el detall principal. (Necessitats) (recollides en les necessitats 22, 27. 21, 23, 25, 26, 28). -Accedir a la informació i comunicació oral i escrita amb múltiples formes de percepció sensorial, visual, auditiva. -Construir els conceptes partint del detall i de les coses concretes. Simplificar els materials, localitzar-ne els detalls i situar-los en el seu context per a interpretar-los dins d'aquest.

CARACTERÍSTIQUES	DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT
Aquest exemple és un reflex de les interpretacions descontextualitzades que solen fer les persones amb TEA i mostra clarament que, si ens centrem en els detalls d'una situació i no integrem tota la informació del context per a buscar-hi un sentit coherent i global, la interpretació resultant és errònia i moltes vegades, sense sentit. Concrecions de la característica: ▪ Dèficit per a captar la informació més rellevant d'un text o d'una conversació. ▪ Malaptesa a l'hora d'interpretar el llenguatge figurat, que requereix de la interpretació global del llenguatge a partir del coneixement previ integrat. ▪ Pot observar-se com, quan es pregunta a la persona amb TEA: estàs còmode i content?, la persona amb TEA tendeix a respondre a cada un dels elements per separat, i mostra dificultats per a integrar la informació procedent de dues modalitats categorials, fent relació a l'estat de sentir-se còmode al seient en primer lloc, i posteriorment al fet de sentir-se content, a causa de l'existència d'una falta de fluïdesa en la relació entre els aspectes psicològics cognoscitius i els elements emocionals (Ruso i al., 2012). ▪ Les diferències trobades entre persones amb TEA i les normotípiques en relació a les dificultats en el llenguatge figurat, la comprensió de les metàfores i les habilitats pragmàtiques, són una conseqüència dels dèficits trobats en la integració semàntica (pel predomini de la	IMPLICACIONS SOBRE LA INTERACCIÓ SOCIAL (Dificultat) 46. Dificultat per a captar les situacions socials en la seua complexitat. (Barrera) 46. Es considera que tot l'alumnat és capaç d'integrar tota la informació de la situació social, i que innatament busca un sentit coherent i integrat a cada gest, detall, etc. (Necessitats) 3. -Accedir a la comunicació amb materials didàctics adaptats, amb materials tècnics i recursos personals. ACCÉS. Materials i personals. -Aprendre, i desenvolupar estratègies verbals i no verbals per a fer possible la comunicació social. APRENENTATGE. Currículum personalitzat.

TEA. Trastorn de l'Espectre de l'Autisme

Una **GUIA** per a
la **COMUNITAT EDUCATIVA**

CARACTERÍSTIQUES

literalitat que considera només les parts de l'oració (Noens i Van Berckelaer, 2005), de manera que aquestes últimes subjauen a les manifestacions de comprensió verbal indicades.

- D'altra banda, s'ha argumentat (Frith, 2003), que aquesta limitada capacitat per a encaixar la informació en contextos globals de significat, podria constituir la base de moltes de les capacitats superiors i extraordinàries que mostren algunes persones amb TEA. Destreses i habilitats *savants*, com la presència d'una extraordinària memòria mecànica, una habilitat superior per al dibuix, la música o el càlcul, podrien estar relacionades amb aquesta tendència al processament de la informació centrat en els detalls.

DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT

IMPLICACIONS SOBRE EL LLENGUATGE

(Dificultat)

47. Dificultats per a captar informació oral complexa, per a dialogar i comprendre els missatges, per tindre un vocabulari literal. (detall-concret-inflexible).

(Barrera)

47. A l'aula, es parteix de la creença que tot l'alumnat entén aproximadament igual les paraules, i les integren i els atorguen el significat amb propietat segons el context: els dobles sentits, les frases iròniques, etc. A l'aula es fa èmfasi en l'aprenentatge a través del llenguatge complex i abstracte, i es dona per fet que s'entén de forma general allò que socialment és conegut.

(Necessitats)

5.
-Adquirir i desenvolupar habilitats socials necessàries per a la interacció social: frases freqüents de doble sentit, paraules de contingut emocional.
PARTICIPACIÓ. Interacció grupal.

CARACTERÍSTIQUES	DIFICULTAT-BARRERA-NECESSITAT
	IMPLICACIONS SOBRE L'ESTIL COGNITIU I LA CONSTRUCCIÓ DEL CONCEPTE (Dificultat) 48. Dificultats en l'estil perceptiu (túnel, monoprocessament, teoria de la coherència central, etc.), que afectaria el pensament com un tot. Dificultat per a passar del detall i de les coses concretes a les generals. (Barrera) 48. Els aprenentatges que van de les coses generals a les particulars. Mètode inductiu. Aprendre els conceptes i categories amb un nombre xicotet de concrecions. (Necessitats) 29. -Accedir a l'aprenentatge amb facilitadors multimodals de suport (sonors, gràfics, gestuals) que permeten crear experiències sensorials (gust, olfacte, color, forma, sensació, etc.) amb les característiques del concepte per a definir el significat. ACCÉS. Materials. -Consolidar coneixements i destreses que per les característiques de l'alumnat han de planificar-se de forma personalitzada. Seqüenciar la informació i les tasques, partint d'allò més simple per arribar al màxim complex, per a posteriorment integrar-ho tot en una "escena" general. APRENENTATGE. Currículum personalitzat.

